

<http://ui.ac.ir/en>

Journal of Researches in Linguistics

E-ISSN: 2322-3413

Document Type: Research Paper

12(2), 73-96

Received: 19.01.2020 Accepted: 13.04.2021

Interaction of State Verbs and Grammatical Aspect Types in Persian: A Functional Approach

Zhaleh Makaremi

Ph.D. Student, Department of English Literature and Language, Faculty of Literature and Human Sciences,
Razi University, Kermanshah, Iran
zh.makaremi@gmail.com

Shoja Tafakkori Rezayi*

Assistant Professor, Department of English Language and Literature, Faculty of literature and Human
Sciences, Razi University, Kermanshah, Iran.
sh.tafakkori@razi.ac.ir

Vali Rezaei

Associate Professor, Department of Linguistics, Faculty of Foreign Languages, University of Isfahan,
Isfahan, Iran
vali.rezai@fgn.ui.ac.ir

Abstract

State verbs, with the characteristic of non-dynamicity, denote no action and usually describe internal feelings, possession and place. They lack internal structure, stages and end point. The present study, within the framework of Role and Reference Grammar (RRG), investigates the interaction of state verbs and different grammatical aspects in Persian to see whether the interaction of subdivisions of state verbs with the grammatical aspects is the same. The subdivisions of state verbs in the current paper include Existence, Cognition, Emotion, Possession and Perception verbs. Data are gathered from the Internet, books, newspapers and daily conversations. Considering data indicates that the behavior of these subdivisions with different grammatical aspects is not the same. In perfect aspect all these verbs can be used without limitation. Although in most cases the progressive form of state verbs is regarded impossible, in cases such as “waxing or waning situation, agentivity and temporary state”, some of them can be used in progressive form. State verbs in perfective aspect, show functions such as experiential, universal, evidentiality and hot news. Positive form of the sentence and temporal adverbs denoting to some future time, pave the way for some state verbs to be used in prospective aspect.

Keywords: State Verbs, Aspect, Grammatical Aspect, Role and Reference Grammar, Persian.

Introduction

Aspects are different ways of viewing the internal temporal constituency of a situation (Comrie, 1976). Subdivisions of aspect are lexical and grammatical aspects. The former is represented by the inherent meaning of the verb and the latter by some auxiliary and inflectional morphemes. The idea of Aktionsart or lexical aspect can be traced back to Aristotle who was the first to introduce the relevance of the inherent temporal structure of verbs. He distinguished between *kineseis verbs* (verbs that need to reach an end, similar to telic verbs) and *energeiai verbs* (similar to atelic verbs) (Verkuyl, 1993: 43). In this regard, Vendler's classification (1957) is one of the most influential theories (Peck et al., 2013, p. 664; Kanijo, 2019, p.73) so that some linguists consider its contents to be applied universally (Chelliah and de Reuse, 2011; Johansdottir, 2011). Vendler, based on three binary features: dynamicity, durativity and telicity, classified verbs into four Aktionsarten: states, activities, achievements and accomplishments. States usually refer to internal feelings,

This is an open access article under the CC BY-NC-ND/4.0/ License (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>).

Doi: [10.22108/jrl.2021.127072.1551](https://doi.org/10.22108/jrl.2021.127072.1551)

conditions or properties, they may also express location; they may be temporary or permanent, but they have no inherent endpoint. In contrast to states, activities involve action, but like states, they have no inherent endpoint. Achievements describe an instantaneous change of state; during a very short window of time, a change takes place that creates a new situation and accomplishments are changes that take place over a longer period of time (Pavey, 2010:94-98). Furthermore, main subtypes of grammatical aspect are perfective, imperfective, perfect, and prospective aspects. Perfectivity indicates the view of a situation as a single whole. Imperfectivity is the explicit reference to the internal temporal structure of a situation, in other words, viewing a situation from within. Perfect aspect indicates the continuing present relevance of a past situation and in prospective aspect, a state is related to some subsequent situation (Comrie, 1976). This study investigates the interaction of Persian state verbs with different kinds of grammatical aspects. In other words, state verbs are considered in relation to perfect, imperfect, perfective and prospective aspects.

Materials and methods

Aspect refers to non-deictic time. Aspect is divided into lexical and grammatical types. Similar features in lexical and grammatical aspects pave the way for them to interact effectively, although in some cases the behavior of Aktionsarten is different in respect to grammatical aspects. The present study, as a kind of descriptive-analytic one, tries to investigate the behavior of Persian state verbs accompanied by different grammatical aspects; namely, perfective, imperfective, perfect and prospective aspects. This is done in the framework of Role and Reference Grammar. Data are collected from the Internet, newspapers, books and daily speech. In order to have comprehensive view on the state verbs, they are subdivided into five main groups, Existence, Cognition, Emotion, Possession, and Perception verbs. These groups are investigated in relation to different grammatical aspects.

Discussion and Conclusion

State verbs are often syntactically expressed with nonverbal predicates, particularly for properties and internal feelings; they do not describe action or happening, for this reason it is often tricky to mime states (Pavey, 2010: 95). All subtypes of state verbs can be used in perfective aspect; in this sense, they refer to a completed state in the past. Imperfective indicates a situation in progress and is represented in progressive, habitual and iterative aspect. State verbs are usually regarded unacceptable with progressive aspect (Lakoff, 1970; Dowty, 1979; Quirk et al., 1985; Brinton, 1988; Pavey, 2010:103); They are homogeneous and lack internal structure, so it is regarded that they cannot be used with progressive aspect; in fact, their static feature is not in accord with the dynamicity feature of progressive aspect. In this study, progressive in Persian is represented by an auxiliary “dashtan” and verbal prefix “mi-”; but the prefix “mi-” denotes other meanings besides progress (Rezai, 2011; Okati, 2018). Cognitive verbs, as a kind of state verbs can be used with progressive aspect; in this case they refer to gradual change. If the experiencer of a state verb has an active role in accomplishing the verb, the state verb changes to action verb and can be accompanied by progressive aspect. Furthermore, if a state verb refers to a temporary situation, it can be used in progressive aspect. Emotion verbs are rarely used in progressive aspect. Possession verbs are not used in progressive aspect and perception verbs, by having agentive experiencer that denotes to some temporary time, can be used with progressive aspect. So the agentivity of the actor can change the meaning of the state verb to activity and its progression becomes acceptable. Three factors make the progression of some state verbs possible; “waxing or waning situation, agentivity and temporary state” (Huddleston and Pullum, 2002: 167). State verbs in perfect aspect can have functions such as universal, experiential, hot news, and evidentiality. Use of state verbs in prospective aspect is restricted. Among subdivisions of state verbs, perception verbs can denote prospectivity by being positive and having some temporal adverbs denoting to future.

References

- Amouzadeh, M., Dianati, M., & Azimdokht, Z. (2017). Diectic projection of present perfect in Persian: A semantic analysis. *Journal of Language Researches*, 1(8), 99-116. [In Persian]
- Biber, D., Johansson, S., Leech, G., Conrad, S., & Finegan, E. (1999). *Longman grammar of spoken and written English*. Longman.

- Brinton, L. J. (1988). *The development of English aspectual systems: Aspectualizers and post-verbal particles*. Cambridge University Press.
- Budi Putra Johan, S. (2017). A corpus-based analysis of English past perfect tense in written and spoken English. *International Journal of Social Sciences*, 3(3), 624-643.
- Bybee, J., Perkins, R., & Pagliuca, W. (1994). *The evolution of grammar: Tense, aspect and modality in the languages of the world*. The University of Chicago Press.
- Chelliah, S., & de Reuse, W. J. (2011). *Handbook of descriptive linguistic fieldwork*. Springer.
- Cheraghi, Z. & Karimi-Doostan, G. (2014). Classification of Persian verbs based on event and aspectual. *Journal of Language Research*, 2(4), 41-60. [In Persian]
- Cheung, J. (2017). Prospective in Pashto and the usage of wə- and ba/bə with sideviews on Persian bi- (and its predecessors). In A. Korn & I. Nevskaya (Eds.), *Prospective and proximative in Turkic, Iranian and beyond* (pp. 125-146). Reichert Verlag.
- Coghill, E. (2010). The grammaticalization of prospective aspect in a group of Neo-Aramaic dialects. *Diachronica*, 27, 359-410.
- Comrie, B. (1976). *Aspect*. Cambridge University Press.
- Croft, W. (2012). *Verbs: Aspect and causal structure*. Oxford University Press.
- Dabir-Moghadam, M. (1997). Compound verb in Persian. *Iranian Journal of Linguistics*, 23, 31-46. [In Persian]
- Daneshpazhouh, F., Karimi-Dustan, G., Mohammad Ebrahimi, Z., & Roshan, B. (2013). The nature of verb lexical aspect and its relation to rā /rē non-active morpheme in Sorani Kurdish. *Journal of Linguistics and Khorasan Dialects*, 5(8), 53-80 [In Persian]
- Davari, S., & Naghzguy-Kohan, M. (2017). The grammaticalization of progressive aspect in Persian. In K. Hengeveld, H. Narrog and H. Olbertz (Eds.), *The grammaticalization of tense, aspect, modality and evidentiality: A functional perspective* (pp. 163-189). De Gruyter Mouton.
- Declerck, R. (2006). *The grammar of the English tense system: A comprehensive analysis*. De Gruyter Mouton.
- Dehghan, I. (1972). Dāštan as an auxiliary in contemporary Persian. *Archiv Orientalni*, 40, 198-205.
- Descles, J. P., & Guentcheva, Z. (2003). Comment déterminer les significations du passé composé par une exploration contextuelle? *Langue Française*, 138, 48-60.
- Dowty, D. R. (1979). *Word meaning and Montague grammar*. Kluwer Academic Publisher.
- Filip, H. (2009). Aspectual class and aktionsart. In K. von Heusinger, C. Maienborn, and P. Portner (Eds.), *Semantics: An international handbook of natural language meaning* (vol. 2, pp. 1186-1217). De Gruyter Mouton.
- Frawly, W. (1999). *Linguistic semantics*. Routledge.
- Greenbaum, S., & Quirk, R. (1990). *A student's grammar of the English language*. Pearson English Language Teaching.
- Huddleston, R., & Pullum, G. K. (2002). *The Cambridge grammar of the English language*. Cambridge University Press.
- Jahan Panah, T. S. (1984). Telic and atelic verbs in modern Farsi. *Iranian Journal of Linguistics*, 2(1), 64-100. [In Persian]
- Johannsdottir, K. M. (2011). *Aspects of the progressive in English and Icelandic*. [Ph.D. dissertation]. University of British Columbia.
- Kanijo, P. S. (2019). *Aspectual classes of verbs in Nyamwezi*. [Ph.D. dissertation]. University of Gothenburg.
- Lazard, G. (1992). *A grammar of contemporary Persian*. Lyon.
- Lieber, R. (2009). *Introducing morphology*. Cambridge University Press.
- Mace, J. (2003). *Persian grammar: for reference and revision*. Routledge.
- Okati, F., & Sanchuli, A. (2018). The imperfect aspect in Persian based on the prototype theory. *Zabanpazhuhi*, 10(29), 219-241. [In Persian]
- Pavey, E. L. (2010). *The structure of language, An introduction to grammatical analysis*. Cambridge University Press.

- Peck, J., Lin, J., Sun, C. (2013). Aspectual classification of Mandarin Chinese verbs: A perspective of scale structure. *Language and Linguistics*, 14(4), 663-700.
- Quirk, R., Greenbaum, S., Leech, G., & Svartvik, J. (1985). *A comprehensive grammar of the English language*. Longman.
- Rafiei, A. (2017). Prospectivity in Persian and Azeri Turkish (Iran). In A. Korn & I. Nevskaya (Eds.), *Prospectivce and Proximative in Turkic, Iranian and beyond* (pp. 253-259). Reichert Verlag.
- Rahimifar, M., Rezai, V., & Motavalian, R. (2019). A functional-typological approach to perfect constructions in Persian. *Journal of Linguistics and Khorasan Dialects*, 1(11), 111-139. [In Persian]
- Rasekh Mahand, M. (2009). *Papers on syntax*. Nashr-e-Markaz. [In Persian]
- Rezai, V. (2012). The progressive aspect and its manifestation in Contemporary Persian. *Literary Arts*, 4(1), 79-92. [In Persian]
- Rezai, V. (2013). A syntactic and semantic investigation of static verbs in Persian. *Journal of Linguistics and Khorasan Dialects*, 7, 23-38. [In Persian]
- Rezai, V. (2014). Evidentiality in contemporary Persian. *Journal of Language Researches*, 1(5), 21-40. [In Persian]
- Rothstein, S. (2004). *Structuring events*. Blackwell Publishing.
- Ryle, G. (1984). *Concept of mind*. University of Chicago Press.
- Safa, P. (2001). Aspect and its functions in language. *Quarterly Modarres Human Sciences*. 5(23), 95-114. [In Persian]
- Smith, C. (1997). *The parameter of aspect*. Kluwer Academic Publishers.
- Vafaeian, G. (2018). *Progressive in use and contact: A descriptive, areal and typological study with special focus on selected Iranian languages*. [Ph.D. dissertation]. Stockholm University.
- Vahidian Kamyar, T. (1992). Punctual, durative and punctual-durative verbs. *Journal of Linguistics*, 9(2), 70-75. [In Persian]
- Van valin. (2005). *Exploring the syntax-semantics Interface*. Cambridge University Press.
- Van Valin, R. D., & Lapolla, R. J. (1997). *Syntax: Structure, meaning and function*. Cambridge University Press.
- Vendler, Z. (1957). Verbs and times. *The Philosophical Review*, 66, 143-160.
- Windführ, G. & Perry, J. R. (2009). Persian and Tajik. In G. Windführ (Ed.), *The Iranian languages* (pp. 416-545). Routledge.

تعامل افعال ایستا و نمودهای دستوری در زبان فارسی؛ رویکردی نقش‌گرا^۱

* ژاله مکارمی

 ** شجاع تفکری رضایی

*** والی رضایی

چکیده

افعال ایستا در بسیاری از موارد، از مهم‌ترین طبقات فعل و گاهی نیز معیاری برای طبقه‌بندی افعال دیگر بوده‌اند؛ مهم‌ترین مشخصه افعال ایستا، عدم تغییر است. این افعال دربردارنده کنشی نیستند و معمولاً به احساسات درونی، مالکیت و موقعیت مکانی اشاره می‌کنند. علاوه بر این، برای تحقق به مدت‌زمانی کوتاه یا طولانی نیاز دارند. افعال ایستا فاقد ساختار درونی هستند و این بدان معناست که برای آن‌ها نمی‌توان زیررویدادهایی در نظر گرفت که نشان‌دهنده مرحله آغاز، تداوم و پایان باشد. این افعال محدودیت زمانی و نقطه پایان ذاتی ندارند و گستره زمانی شمول آن‌ها مشخص نیست. پژوهش حاضر با رویکرد نقش‌گرایانه به بررسی تعامل افعال ایستا و نمودهای دستوری پرداخته است. داده‌ها از وبگاه‌های اینترنت، روزنامه، کتاب و مکالمات روزانه گردآوری شده‌اند. در این پژوهش، به منظور بررسی جامع‌تر، افعال ایستا به پنج زیرگروه افعال وجودی، شناختی، عاطفی، ملکی و ادراکی تقسیم و رفتار هر کدام از نظر باهم‌آیی با نمودهای دستوری مختلف بررسی شده است. بررسی داده‌ها حاکی از این است که رفتار زیرگروه‌های افعال ایستا با نمودهای دستوری در تمامی موارد یکسان نیست. این افعال می‌توانند بدون محدودیت با نمود تام استفاده شوند، در این صورت، تحقق رویداد مدنظر است. هرچند تعامل افعال ایستا با نمود استمرار غالباً غیرممکن انگاشته می‌شود، در مواردی از جمله قرار گرفتن در «موقعیت فراز و فرود، اشاره به کنشگری فاعل و موقعیت‌های موقت»، برخی افعال ایستا می‌توانند در نمود استمرار به کار روند. این افعال در نمود کامل می‌توانند کارکردهایی از جمله کارکرد نتیجه‌ای، تجربی، خبر داغ و گواه‌نمایی داشته باشند. علاوه بر این، وجود قید زمان دال بر آینده و مثبت بودن جمله، شرایط را برای دلالت برخی افعال ایستا به نمود آینده‌نگر هموار می‌سازد.

کلیدواژه‌ها

افعال ایستا، نمود، نمود دستوری، دستور نقش و ارجاع، زبان فارسی

^۱ مقاله مستخرج از رساله دکتری است

zh.makaremi@gmail.com

sh.tafakkori@razi.ac.ir

vali.rezai@fgn.ui.ac.ir

* دانشجوی دکتری گروه زبان و ادبیات انگلیسی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه رازی، کرمانشاه، ایران

** استادیار گروه زبان و ادبیات انگلیسی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه رازی، کرمانشاه، ایران (نویسنده مسئول)

*** دانشیار گروه زبان‌شناسی، دانشکده زبان‌های خارجی، دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران

۱. مقدمه

دستور نقش و ارجاع، به مثابه نظریه‌ای نقش‌گرا، در اوایل دهه هشتاد میلادی معرفی شد. این نظریه بدون توجه به سطح انتزاعی، صرفاً یک سطح برای جمله در نظر می‌گیرد. در این دستور، ساخت نحوی با ساخت معنایی ترکیب می‌شود و بخش اصلی را ساخت معنایی تشکیل می‌دهد؛ هسته اصلی جمله نیز، فعل است. نقش ارتباطی در دستوره‌های نقش‌گرا، مهم‌ترین نقش زبان است که به صورت ارجاع و بیان گزاره تجلی می‌یابد؛ یعنی رویدادهایی که در جهان رخ می‌دهد و مشارکت‌کنندگانی که در آن دخیل هستند را بیان می‌کند. در دستور نقش و ارجاع وضعیت امور^۱ به انواع موقعیت،^۲ رویداد،^۳ فرایند^۴ و کنش^۵ تقسیم می‌شود (Van [valin and Lapolla, 1997:83](#)). موقعیت‌ها، ثابت و غیرپویا هستند، رویدادها به صورت لحظه‌ای روی می‌دهند، فرایندها در طول زمان، دستخوش تغییر می‌شوند و کنش‌ها، حالت پویای امور هستند که به واسطه مشارکت‌کننده، کاری انجام می‌گیرد؛ رویدادها و فرایندها دارای نقطه پایان، ولی موقعیت‌ها و کنش‌ها فاقد نقطه پایان هستند. اساسی‌ترین بخش در دستور نقش و ارجاع ساخت معنایی است که فعل نیز نقش اصلی را در آن ایفا می‌کند. در این نظریه، افعال به چهار طبقه ایستا،^۶ کنشی،^۷ پایا^۸ و لحظه‌ای^۹ تقسیم می‌شوند. افعال ایستا، به کنش خاصی اشاره نمی‌کنند و فاقد ساختار درونی هستند. زیرگروه‌های این افعال در تعامل با نمودهای دستوری، رفتارهای متفاوتی دارند. پرسش اصلی این پژوهش چگونگی تعامل زیرگروه‌های افعال ایستا و نمودهای دستوری است. در بخش دوم، مبانی نظری بیان شده است. در بخش سوم، به پژوهش‌های پیشین در زمینه نمود در زبان فارسی اشاره شده است. بخش چهارم، تحلیل داده‌هاست و در بخش پنجم نیز نتیجه‌گیری آمده است.

۲. مبانی نظری

در دستور زبان‌های مختلف بین دو نوع توصیف وضعیت امور تمایز وجود دارد؛ آن‌هایی که لزوماً دارای محدودیت و پایان هستند، مانند «پیداکردن» و آن‌هایی که پایانی ندارند، مانند «دانستن». این تمایز را ارسطو در قالب دوگانه «Kinesis» و «Energeia» عنوان کرد که در زبان‌شناسی معاصر، «telic» و «atelic» نامیده می‌شود؛ ماهیت معنایی و هستی‌شناختی این تمایز و رمزگشایی آن در زبان‌های طبیعی، هسته مطالعات طبقه نمودی و نوع عمل^{۱۰} را شکل می‌دهد (Filip, 2009). طبقه‌بندی افعال براساس وضعیت مشخص، اولین بار توسط [وندلر](#)^{۱۱} (1957) صورت گرفت. او افعال را با توجه به قیده‌های زمان، زمان دستوری و تضمن منطقی در چهار طبقه افعال ایستا، کنشی، پایا و لحظه‌ای قرارداد. در بررسی نمود واژگانی یا نوع عمل، طبقات نمودی [وندلر](#) (1957) را از تأثیرگذارترین نظریات در مطالعه نمود واژگانی می‌دانند (Peck et al., 2013:664; Kanijo, 2019:73) و حتی برخی، مفاهیم مورد استفاده در آن را همگانی می‌دانند (Chelliah & de Reuse, 2011). بعد از [وندلر](#)، طبقات اصلی و

1. state of affairs

2. situation

3. event

4. process

5. action

6. state

7. activity

8. accomplishment

9. achievement

10. Aktionsart

11. Z. Vendler

فرعی دیگری به طبقه‌بندی او افزوده شد. دوتی^۱ (1979) طبقه‌کنشی-پایا^۲ را اضافه کرد و برای تمایز آن در زبان انگلیسی، چندین آزمون نحوی و معنایی ارائه داد. افعال ایستا، به کنش خاصی اشاره نمی‌کنند، از نظر زمانی نامحدود و صرفاً نشان‌دهنده حالت هستند و به دلیل غیرپویا بودن قابلیت استمرار ندارند. برای تحقق این افعال نمی‌توان مراحل در نظر گرفت، با وجود این، برای تحقق یافتن به گذر زمان نیاز دارند که ممکن است کوتاه و یا طولانی باشد. افعال ایستا فاقد مرحله هستند. بنابراین، قابلیت استمرار به ندرت در آن‌ها دیده می‌شود. به عبارت دیگر، برای فعلی مانند «دوست داشتن» نمی‌توان مراحل در نظر گرفت، این فعل به صورت یکنواخت تحقق می‌یابد؛ ولی «دویدن» دارای مراحل مختلف است و انجام این مراحل به صورت متوالی، کنش «دویدن» را شکل می‌دهد. درباره افعال ایستا نمی‌توان پرسش «در حال انجام چه کاری هستی؟» را مطرح کرد. این افعال، تداومی و نامقیدند، به موقعیت‌های ثابت دلالت می‌کنند، در گذر زمان، تغییر نمی‌یابند و تا زمانی که شرایط تغییر در آن‌ها ایجاد نشود، همچنان به صورت یکنواخت ادامه پیدا می‌کنند. محمول «دوست داشتن» برای بیان یک وضعیت امر، به فعالیت فیزیکی فرد نیاز ندارد، در حالی که افعال پویا برای تحقق یافتن، به تلاش و انرژی نیازمندند. علاوه بر این، افعال ایستا به دلیل ماهیت معنایی خاص خود، از نظر لازم یا متعدی بودن و میزان تأثیرپذیری بر مفعول، متفاوت از سایر افعال هستند؛ هرچند بسیاری از افعال ایستا قابلیت دوظرفیتی بودن دارند، مفعول آن‌ها، مفعول تمام‌عیار تلقی نمی‌شود و در نتیجه بسیاری از این افعال نمی‌توانند به صورت مجهول به کار روند (رضایی، ۱۳۹۱ب). افعال کنشی، مانند «دویدن»، بیان‌گر کنش، فاقد نمود پایانی و دارای مراحل هستند که نیازمند گذر زمان است و به دلیل زمان‌بر بودن، قابلیت استمرار دارند. در افعال لحظه‌ای، مانند «رسیدن»، تغییر حالت لحظه‌ای اتفاق می‌افتد و نمود پایانی ذاتی نیز در این افعال وجود دارد. افعال پایا، مانند «بهبود یافتن»، جزء افعال تغییر حالتند و نمود پایانی دارند؛ ولی در مدت زمان بیشتری نسبت به افعال لحظه‌ای اتفاق می‌افتند. افعال کنشی-پایا با اضافه شدن نمود پایانی به افعال کنشی ایجاد می‌شوند. وندلر (1967:109) با توجه به اصطلاحات رایل (1949:118) افعال ایستا را به دو نوع «ایستای عام» و «ایستای خاص» تقسیم کرد. او افعال ایستای خاص را برای نقاش‌ها، سیگاری‌ها و مانند آن‌ها و افعال ایستای عام را برای خدمتکاران، مدیران و معلمان به کار برده است. افعالی مانند «نقاشی کشیدن» یا «خدمت کردن» افعالی کنشی و مستلزم مراحل هستند که به گذر زمان نیاز دارند؛ ولی «مدیر بودن» و «نقاش بودن» افعال ایستایی هستند که نمی‌توان برای آن‌ها مراحل مجزایی در نظر گرفت. تفاوت اصلی در این است که «نقاشی کشیدن»، دارای نقطه پایان است؛ ولی برای محمولی مانند «مدیریت کردن» نمی‌توان پایانی در نظر گرفت. ون‌ولین (2005:55) به دو گروه کلی افعال ایستای تک‌موضوعی و افعال ایستای دو‌موضوعی قائل است که هر کدام به نوبه خود زیرشاخه‌های دیگری دارند؛ کرافت^۳ (2012:42) با در نظر گرفتن بُعد زمان و بُعد کیفی، افعال ایستا را به چهار دسته افعال ایستای گذرا،^۴ ایستای پایدار اکتسابی،^۵ ایستای پایدار ذاتی^۶ و افعال ایستای نقطه‌ای^۷ تقسیم کرده است. افعال ایستای گذرا، بیان‌گر حالات گذرا هستند که ممکن است در آینده تغییر کنند. به عنوان مثال، «خوشحال بودن» محمولی گذراست و می‌تواند موقتی باشد. افعال ایستای پایدار اکتسابی، بعد از وقوع، به طور دائم ادامه دارند؛ مثلاً بعد از

1. D. R. Dowty

2. active-accomplishment

3. W. Croft

4. transitory states

5. permanent acquired states

6. permanent inherent states

7. point states

«شکستن» یک گلدان، حالت شکستگی به‌طور دائم باقی می‌ماند. افعال ایستای پایدار ذاتی، به حالت ذاتی در یک موضوع اشاره می‌کنند که همواره پابرجاست، به‌عنوان مثال، «ایرانی بودن» یک ویژگی است که از بدو تولد تا پایان عمر می‌توان به فرد نسبت داد. افعال ایستای نقطه‌ای نیز بیانگر حالاتی هستند که در یک نقطه زمانی کوتاه و محدود صادق است؛ جمله «ساعت دقیقاً پنج است» صرفاً در همان نقطه‌ای که ساعت، پنج تمام است، صادق است، چرا که بعد از گذشت چند ثانیه، ساعت از مرز دقیق پنج عبور می‌کند. علاوه بر این، گذرا یا پایدار بودن فعل ایستا در مواردی خاص، تابع هویت موضوع مورد اشاره است؛ محمول «خشک بودن» در انتساب به لباس، محمول ایستای گذرا، ولی در انتساب به بیابان، محمول ایستای ذاتی است.

به‌طور کلی، در افعال ایستا، فعالیت فیزیکی وجود ندارد. فاعل افعال ایستا، عامل کنش نیست و چون کنشی صورت نمی‌گیرد، مفعولی نیز وجود ندارد و در صورت وجود، بیشتر نقش تجربه‌گر یا اثرپذیر را ایفا می‌کند. بنابراین، مفعول افعال ایستا، تحت کنترل فعل نیست و در نتیجه ساخت مجهول برای بسیاری از افعال ایستا قابل اعمال نیست؛ به‌عنوان مثال، مجهول جمله (۱) پذیرفتنی نیست (رضایی، ۱۳۹۱ ب).

۱. من مادرم را دوست دارم. ← *مادرم دوست داشته می‌شود.

افعال ایستا با قیده‌های دال بر کنش مانند «به‌شدت» و «آهسته» استفاده نمی‌شوند؛ به این دلیل جمله (۲) قابل قبول نیست؛ هرچند قید «باشدت» با افعال ایستا به کار برده نمی‌شود، در مواردی کاربرد این قید با برخی افعال ایستا به چشم می‌خورد (جمله ۳). لازم به ذکر است که این قید در جمله (۳) به معنای «بسیار» به کار رفته است. علاوه بر این، نقش تجربه‌گری فاعل در جمله (۳) نسبت به نقش اثرپذیری فاعل در جمله (۲) در سلسله مراتب بالاتری از نقش‌های معنایی قرارداد.

۲. *او به‌شدت یک خانه دارد.

۳. همه مخلوقات تو را به‌شدت دوست می‌دارم. (سایت انجمن گفتگوی دینی، ۳۱ خرداد ۱۳۹۱)

بسط نظری تمایز نمود واژگانی و دستوری در پژوهش‌های ساختاری و توصیفی سنتی در نیمه اول قرن بیستم و در اروپا شکل گرفت (Filip, 2009:3). نمود دستوری در چهار نوع شامل نمود تام، ناقص،^۲ کامل^۳ و آینده‌نگر^۴ قابل بررسی است. در نمود تام، فعل به‌صورت یک کل نگریسته می‌شود که نقطه شروع و پایان را نیز دربردارد؛ در حالی که در نمود ناقص، میانه عمل، در مرکز توجه است و به آغاز و پایان توجهی نمی‌شود (Smith, 1997:3). در نمود تام، فعل به‌صورت یک کل و تمام شده است، بدون آنکه مراحل درونی و میانی آن مورد توجه باشد (Lieber, 2009:95; Comrie, 1976:18). درواقع، نمود تام، نگاه به موقعیت به‌عنوان یک کل است، در حالی که در نمود ناقص، تمرکز اصلی بر ساختار درونی موقعیت است (Comrie, 1976:16). نمود ناقص از نمودهای باز است، به این معنا که میانه عمل مورد تأکید قرار می‌گیرد و پایان رویداد نادیده گرفته می‌شود (Frawly, 1999:328). از مصادیق نمود ناقص، نمود استمراری، عادت و تکرار است. در نمود استمراری، موقعیت در حال پیشرفت است و از درون به موقعیت نگریسته می‌شود (Comrie, 1976:24). این نمود برای بیان عادت و اشاره به تحقق حالت یا وضعیت در آینده نیز استفاده می‌شود (Johannsdottir, 2011). فعل‌های همراه با نمود استمراری معمولاً

1. perfective
2. imperfective
3. perfect
4. prospective

فاعل انسان را به عنوان کنشگر می‌پذیرند که به صورت فعالانه، کنش بیان‌شده توسط فعل را کنترل می‌کنند. با این توجیه، افعالی مانند «دانستن» و «خواستن»، که فاعل انسانی را به عنوان تجربه‌گر می‌پذیرند تا کنشگر، به ندرت با نمود استمراری استفاده می‌شوند (Biber et al., 1999:473). درواقع از آنجا که افعال ایستا، کنشی دربرندارند، به صورت معمولی یکدست و فاقد مراحل تلقی می‌شوند و ساختار درونی ندارند، امکان استمرار در آن‌ها به ندرت ایجاد می‌شود، چرا که ماهیت نامتغیر و مراحل یکنواخت در آن‌ها با مشخصه پویایی، که مستلزم استمرار است، سازگاری ندارد (Pavey, 2010:103; Quirk et al., 1985:198). به عقیده بریتون^۱ (1988:40) هرچند افعال ایستا دارای تداوم هستند، تغییری دربر ندارند و نمی‌توانند رویدادی در حال گسترش یا در جریان قلمداد شوند. کامری (1976:27) بین نمود عادت و تکرار تمایز قائل شده است. نمود عادت، توصیف‌کننده موقعیتی است که به دوره زمانی ممتدی مربوط است به طوری که آن موقعیت، ویژگی اتفاقی در آن زمان نباشد، بلکه مشخصه کل آن دوره زمانی باشد. در صورتی که موقعیتی به طور نامشخص به طول بیانجامد، نمی‌توان نمود تکرار را به آن نسبت داد. علاوه بر این، در مفهوم تکرار، فعل یک چرخه کامل، دربردارنده آغاز، میانه و پایان ذاتی را شامل می‌شود که چندین بار و در یک موقعیت صورت می‌گیرد (Bybee et al., 1994:161). به عنوان مثال، «سرفه کردن»، اگر در یک موقعیت و چندین بار اتفاق بیفتد، به مفهوم تکرار دلالت خواهد داشت، چرا که می‌توان برای هر بار سرفه کردن یک چرخه کامل در نظر گرفت؛ در صورتی که این وضعیت در گستره زمانی بیشتری انجام پذیرد، مفهوم عادت دربر خواهد داشت. نمود کامل، متفاوت از نمود تام است؛ این نمود، بیان‌گر فعلی است که انجام گرفته یا در حال انجام است و نتیجه‌ای در پی دارد. در واقع نمود کامل، ارتباط بین دو نقطه زمانی را نشان می‌دهد که در یک سو، زمان بیان نتیجه از موقعیت قبلی و در سوی دیگر، زمان موقعیت قبلی قرار دارد (Comrie, 1976:52). ساخت‌های گذشته نقلی، گذشته نقلی استمراری، گذشته بعید و گذشته ابعاد از جمله ساخت‌هایی هستند که به نمود کامل در زبان فارسی اشاره می‌کنند. در نمود آینده‌نگر، توصیف حالت یا موقعیتی در زمان حال (یا گذشته) به موقعیت یا رویدادی در آینده مرتبط است (Comrie, 1976:64). نمود آینده‌نگر هم‌راستا با زمان آینده وجود دارد و تفاوت صورت و کاربرد آن‌ها، بازتابی از تفاوت منشأ و قدمت دو ساخت است (Coghill, 2010:359). در نمود آینده‌نگر هرچند ساخت صوری فعل، آینده نیست ولی به تحقق فعل در زمان آینده اشاره می‌شود. در زبان فارسی ساخت گذشته، ساخت‌های ناقص و برخی ساخت‌های کامل، می‌توانند با فرافکنی اشاری به مفهوم آینده‌نگر به کار روند.

۳. پیشینه پژوهش

از جمله اولین پژوهش‌هایی که در زمینه نمود در زبان فارسی صورت گرفته، جهان‌پناه‌تهرانی (۱۳۶۳) است. او افعال را به دو گروه افعال لحظه‌ای و تداومی تقسیم کرده است. افعال لحظه‌ای، مانند «افتادن» و «نشستن»، به حالات لحظه‌ای دلالت دارند؛ ولی افعال تداومی، مانند «بافتن» و «خوردن»، تداوم دارند و آغاز و پایان‌شان مدنظر نیست. وحیدیان کامیار (۱۳۷۳) دسته سوم با نام افعال لحظه‌ای-تداومی، به تقسیم‌بندی جهان‌پناه‌تهرانی اضافه کرده است که دربرگیرنده افعالی است که در یک لحظه اتفاق می‌افتند؛ ولی ادامه پیدا می‌کنند، مانند «خوابیدن» و «ماندن». صفا (۱۳۸۰) هرچند نمود را به طور معمول، ویژگی گزاره فعلی محسوب می‌کند، محمل همیشگی آن را فعل نمی‌داند به گونه‌ای که عناصر غیرفعلی نیز می‌توانند حامل آن باشند. او به منظور ارائه دیدی

¹ L. J. Brinton

کلی از مفهوم نمود، به ذکر طبقات متعددی از نمود دستوری و واژگانی در زبان فارسی اکتفا کرده است. [راسخ‌مهند \(۱۳۸۸\)](#): ۸۰-۷۹) در بخشی از پژوهش خود به بررسی ارتباط نوع عمل و نمود دستوری پرداخته است. او کاربرد نمود کامل با افعال وضعیتی^۱ را به معنای انجام عمل و تمام‌شدن آن در گذشته نمی‌داند و به عقیده او نمود ناقص با این افعال اصلاً مفهوم استمرار ندارد. از جمله مقالاتی که به‌طور خاص به بررسی افعال ایستا پرداخته است، می‌توان به [رضایی \(۱۳۹۱\)](#) (ب) اشاره کرد. او با بررسی نحوی و معنایی افعال ایستا در زبان فارسی، ویژگی افعال ایستا در ارتباط با مقوله زمان را همزمانی اشاره به توانایی فرد در خصوص ویژگی مورد اشاره و تحقق آن عنوان می‌کند، در حالی که این نکته درباره افعال کنشی صادق نیست؛ به‌عنوان مثال، جمله «او قادر به شنیدن است» به توانایی شنیدن فرد در حال حاضر اشاره می‌کند، در صوتی که «او قادر به دویدن است» به این معنا نیست که او لزوماً در حال حاضر در حال دویدن است. علاوه بر این، از جمله آزمون‌هایی که برای تشخیص افعال ایستا به کار می‌رود، عدم همراهی آن‌ها با قیده‌های «به‌شدت» و «باجدیت» و قیده‌های «به‌سرعت» و «آهسته» است. افزون بر این، فاعل فعل‌های ایستا، واقعاً انجام‌دهنده و عامل کنش نیست و چون کنشی در این افعال صورت نمی‌گیرد، مفعولی نیز وجود ندارد و نقش مفعول فعل‌های ایستا، بیشتر نقش تجربه‌گر یا اثرپذیر است که مفعول تمام‌عیار تلقی نمی‌شود و به همین دلیل بسیاری از افعال ایستای متعدی، مجهول نمی‌شوند ([رضایی، ۱۳۹۱](#) (ب)). ویژگی دیگر افعال ایستا، عدم استمرارپذیری است. [دیرمقدم \(۱۳۷۶\)](#) عبارت‌های «در حال» و «مشغول» را به‌عنوان آزمونی برای بیان استمرار در زبان فارسی مطرح و به این نکته اشاره کرده است که این آزمون با افعال کنشی، پایا و کنشی-پایا به کار می‌رود. [چراغی و کریمی‌دوستان \(۱۳۹۲\)](#) با توجه به مدل [کرافت \(2012\)](#) به طبقه‌بندی افعال زبان فارسی براساس ساخت رویدادی پرداخته‌اند و با توجه به طبقه‌بندی وندلر و مشخصاتی که [روشتین \(2004\)](#) عنوان کرده است خصوصیات مشترک افعال ایستا را انباشتگی، تجانس یا همگن بودن، غیرپویایی و عدم استمرارپذیری اغلب آن‌ها بیان کرده‌اند. علاوه بر این افعال ایستا، صورت امری ندارند و معمولاً در ساخت‌های شبه‌اسنادی به کار نمی‌روند. از آنجا که این محمول‌ها دیرشی هستند با قیود دیرشی، که نشان‌دهنده ویژگی تداومی آن‌هاست، به کار می‌روند؛ ولی با قیود نشان‌دهنده کنشگری فاعل به کار نمی‌روند. [دانش‌پژوه و همکاران \(۱۳۹۲\)](#) نیز در بخشی از مقاله خود به بررسی ویژگی‌های افعال ایستای ناگذرا، گذرا و نقطه‌ای در زبان کردی سورانی پرداخته‌اند.

هرچند پژوهش‌های قابل تأمل و ارزشمندی در زمینه نمود و انواع آن در زبان فارسی صورت گرفته است، همچنان خلأهای زیادی در این زمینه وجود دارد؛ به‌عنوان مثال، برخی از ویژگی‌های افعال ایستا، که در بررسی‌های پیشین عنوان شده است، را نمی‌توان به تمامی زیرگروه‌های این افعال نسبت داد. ویژگی عدم استمرار، که در اکثر پژوهش‌ها و منابع به آن اشاره شده است، در مواردی با توجه به بافت و معنای مدنظر گوینده برای برخی افعال ایستا نیز کاربرد دارد. خلأ دیگر، نپرداختن به چگونگی تعامل زیرگروه‌های افعال ایستا و نمودهای دستوری است. پژوهش حاضر، به شیوه توصیفی-تحلیلی و در چارچوب دستور نقش و ارجاع، تعامل زیرگروه‌های افعال ایستا با نمودهای دستوری مختلف را بررسی کرده و به این پرسش پرداخته است که آیا رفتار زیرگروه‌های افعال ایستا با نمودهای دستوری یکسان است یا خیر. داده‌های پژوهش از وبگاه‌های اینترنت، کتاب، روزنامه و مکالمات روزانه گردآوری شده‌اند و با توجه به بافت جمله و معنای کاربردی، در یکی از زیرگروه‌های افعال ایستا قرار گرفته‌اند.

^۱. افعال وضعیتی به مفعول افعال ایستا به کار رفته است.

^۲. S. Rothstein

به‌منظور بررسی جامع‌تر، پنج دسته از افعال ایستا شامل افعال وجودی،^۱ شناختی،^۲ عاطفی،^۳ ملکی^۴ و ادراکی^۵ انتخاب شده‌اند. افعال وجودی، مانند «وجودداشتن و بودن»، به وجود یک ویژگی، حالت یا مشخصه در موضوع اشاره می‌کنند. افعال شناختی مستلزم درک و شناخت ذهنی هستند. افعال عاطفی نشان‌دهندهٔ رغبت یا نفرت درونی نسبت به یک موضوع هستند. افعال ملکی، افعال مربوط به در اختیار داشتن و مالک بودن را شامل می‌شوند و افعال ادراکی، مانند «دیدن و شنیدن»، به‌طور مداوم و غیرارادی صورت می‌گیرند. جدول (۱) زیر گروه‌های افعال ایستا در زبان فارسی را نشان می‌دهد. با توجه به مشخصات کلی افعال ایستا و زیرگروه‌های پنج‌گانه، باهم آبی این افعال و نمودهای دستوری در بخش چهارم مورد بررسی قرار می‌گیرد.

جدول ۱- زیرگروه‌های افعال ایستا در زبان فارسی
Table 1- Subtypes of state verbs in Persian

زیرگروه‌های افعال ایستا				
افعال وجودی	افعال شناختی	افعال عاطفی	افعال ملکی	افعال ادراکی
بودن / استن	شناختن	دوست / نفرت داشتن	داشتن	دیدن
وجودداشتن	دانستن - فهمیدن	علاقه داشتن	تعلق داشتن	شنیدن
خوشحال بودن	عقیده / باور داشتن	تمایل داشتن	مالکیت داشتن	حس کردن
سالم بودن	فکر / درک کردن	آرزو کردن	خواستن	

۴. بررسی داده‌ها

در این پژوهش، افعال ایستا در نمودهای تام، ناقص، کامل و آینده‌نگر بررسی می‌شوند. نکتهٔ درخور توجه این است که گاهی یک فعل، به‌دلیل ماهیت چندمعنایی خود، می‌تواند در جمله‌ای صورت استمراری داشته باشد؛ اما در جملهٔ دیگر این گونه نباشد. به‌عنوان مثال، «فکر کردن» در جملهٔ «من فکر می‌کردم که او راست می‌گوید» به معنای «تصور کردن» است و به فعلی ایستا اشاره می‌کند؛ ولی در جملهٔ «داشتم به اتفاقی که برایم افتاد، فکر می‌کردم» به معنای «اندیشیدن» و فرایندی پویاست (رضایی، ۱۳۹۱الف). به‌دلیل این ماهیت چندمعنایی، نمود واژگانی افعال در بافت کاربردی مدنظر است.

۴-۱. افعال ایستا و نمود تام

افعال ایستای وجودی می‌توانند با نمود تام استفاده شوند. در جملهٔ (۴) محمول «بودن» در سن شش سالگی، امری است که اکنون مصداق ندارد، بلکه مربوط به سال ۱۳۴۸ است. در این جمله، آنچه به‌عنوان محمول ایفای نقش می‌کند، فاقد پویایی است و به وضعیت سنی موضوع اشاره می‌شود. در پاسخ به «چه اتفاقی افتاد؟» برای این جمله، نمی‌توان به جواب معناداری دست یافت، چرا که این فعل، کنش یا تغییر حالتی را شامل نمی‌شود. نمود تام این فعل، به این نکته دلالت دارد که موقعیت مورد اشاره پایان یافته است.

۴. اوایل سال ۱۳۴۸ من شش ساله بودم. (دا، ص. ۳۹)

1. existence

2. cognition

3. emotion

4. possession

5. perception

- در جمله (۵) «فهمیدن» مفهوم حریم، فعلی شناختی و در نمود تام به کار رفته است. هرچند نقطه شروع «فهمیدن» در زمانی قبل از گفتار تحقق یافته است، آثار این فهم و باور می‌تواند همچنان در فرد باقی مانده باشد.
۵. امسال مفهوم حریم را در معماری خانه فهمیدیم. (خبر آنالین، ۳ اردیبهشت ۱۳۹۹)
- در جمله (۶) «دوستش داشتم» فعل ایستای عاطفی است که در زمان گذشته تحقق یافته است و دارای نمود تام است. فعل ایستای ملکی «داشتیم» در جمله (۷) نیز بیانگر مالکیت و فاقد پویایی است و نمود تام دارد.
۶. خیلی دوستش داشتم، از همه برادرام بیشتر. (سینمایی ایستاده در غبار)
۷. زمانی در بچگی، باغ انار بزرگی داشتیم. (سایت کلوب، ۲۷ اسفند ۱۳۹۷)
- افعال ایستای ادراکی در جملات (۸) و (۹) به تحقق محمول به صورت ناخودآگاه اشاره می‌کنند و در نمود تام به کار رفته‌اند.
- فاعل در این جملات نقش فعال و کنترل‌کننده‌ای بر آنچه دیده یا شنیده، نداشته است.
۸. چند سال بعد این دوستم را اتفاقی توی خیابون دیدم. (سایت درنگ، ۱۹ شهریور ۱۳۹۷)
۹. صدای انفجار عظیم را عده‌ای شنیدند. (رجا نیوز، ۶ تیر ۱۳۹۹)

۲-۴. افعال ایستا و نمود ناقص

نمود ناقص در سه نوع استمراری، تکرار و عادت تجلی می‌یابد. در نمود استمراری، به ساختار درونی موقعیت اشاره می‌شود و کلیت فعل مورد توجه قرار نمی‌گیرد. در بخش زیر تعامل افعال ایستا با انواع نمود ناقص بررسی می‌شود.

۲-۴-۱. افعال ایستا و نمود استمراری

بیان استمرار در زبان فارسی با دو راهکار صوری، استفاده از فعل کمکی «داشتن» و پیشوند فعلی «می» و راهکار معنایی با استفاده از قیدهایی مانند «در حال حاضر» و «الآن» و عباراتی نظیر «در حال»، «مشغول» و «سرگرم» بیان می‌شود. دلالت «می» بر استمرار در زمان حال، ضعیف است و منحصر به بیان استمرار نیست. به عبارت دیگر، پیشوند «می» معانی مختلفی دارد و به تنهایی نمی‌تواند نشانه استمرار باشد (رضایی، ۱۳۹۱الف؛ اکاتی و سنچولی، ۱۳۹۷). افزون بر این، اگر فعلی قابلیت استمرار داشته باشد، باید بتواند با فعل «داشتن» به کار رود (رضایی، ۱۳۹۱الف). ساخت استمراری همراه با فعل کمکی «داشتن» اغلب در گفتار محاوره‌ای استفاده می‌شود و در نوشتار، ساختار «در حال» کاربرد بیشتری دارد (Windfuhr & Perry, 2009:461). از جمله مشخصات دستوری «داشتن» در ساخت استمراری این است که صرفاً همراه با صورت ناقص فعل استفاده می‌شود، قابلیت منفی شدن ندارد، با افعالی مانند «بودن»، فعل واژگانی «داشتن» و افعال ایستایی مانند «دانستن» کاربرد ندارد و قبل از فعل اصلی قرار می‌گیرد (Dehghan, 2003:102; Mace, 1992:160; Lazard, 2018:90). این محدودیت‌های دستوری ساخت استمراری با فعل کمکی «داشتن»، در پژوهش و فایان (2018:90) نیز تأیید شده است. او کاربردهای دیگر ساخت «داشتن» را تداوم، تقریب، آینده‌نگری و تکرار عنوان کرده است. دستوری‌شدگی نمود استمراری و گسترش فعل واژگانی «داشتن» به عنوان نشانگر این نمود، به طور مبسوط در مقاله داوری و نغزگوی کهن (2017) مورد بررسی قرار گرفته است. در پژوهش حاضر، راهکار صوری، یعنی فعل کمکی «داشتن» به همراه پیشوند «می»، برای دلالت بر نمود استمراری لحاظ شده است. نمود استمراری با افعالی به کار می‌رود که مشخصه پویایی داشته باشند؛ افعال ایستا فاقد پویایی هستند و با توجه به تعارض دو مشخصه [+پویایی] در فعل کمکی «داشتن» و

[پویایی] در افعال ایستا به نظر می‌رسد کاربرد افعال ایستا با نمود استمراری امکان‌پذیر نباشد؛ ولی در شرایط خاص می‌توان از برخی افعال ایستا در ساخت استمراری استفاده کرد که در پایان بخش ۴-۲-۱ به این موضوع پرداخته می‌شود. ترکیب افعال وجودی با نمود استمراری، در زمان حال و گذشته، به تولید جملات غیردستوری منجر می‌شود (۱۰ و ۱۱). این افعال، فاقد ساختار درونی هستند و در نتیجه، قابلیت استمرار ندارند.

۱۰. * دریای خزر داشت موج بود.

۱۱. * علی دارد دانش آموز است. (رضایی، ۱۳۹۱ الف)

در جمله (۱۲) «دانستن» فعلی شناختی و ایستاست و کاربرد استمراری آن، به تولید جمله‌ای غیردستوری منجر شده است. کاربرد همین فعل در زمان حال نیز غیردستوری است؛ دلیل آن عدم تغییر و یکنواخت بودن محمول است. ولی در جمله (۱۳) فعل ایستای «درک کردن» در نمود استمراری، به دلیل اشاره به تغییر ماهیت فعل «درک کردن» در زمان گذشته و اکنون، جمله‌ای دستوری ایجاد کرده است. در این جمله، به تغییر ماهیت «درک کردن» در زمان گذشته و اکنون اشاره می‌شود، به گونه‌ای که تجربه‌گر بعد از گذشت یک دوره زمانی، به مرحله‌ای رسیده است که اکنون می‌تواند دلیل این انتصاب را درک کند و از این روست که این فعل ایستا با گرفتن بازتفسیری پویا در ساخت استمراری استفاده شده است. علاوه بر این، می‌توان به نقش تجربه‌گر فعال که به عنوان یک کنشگر در سیر تحقق محمول نقش داشته و کاربرد این فعل در ساخت استمراری را ممکن ساخته است، نیز اشاره کرد.

۱۲. * من داشتم می‌دانستم. (رضایی، ۱۳۹۱ الف)

۱۳. الآن دارم درک می‌کنم چرا بارسا به چوپون رو گذاشت مربی تیمش. (سایت طرفداری، ۲۹ دی ۱۳۹۸).

افعال ایستای عاطفی معمولاً در ساخت استمراری به کار نمی‌روند (الف و ۱۵). فعل «علاقه پیدا کردن» از نظر نوع عمل، متفاوت از فعل «علاقه داشتن» است؛ در فعل «علاقه پیدا کردن» گذر از مرحله‌ای که فرد فاقد علاقه بوده به مرحله‌ای که فرد دارای علاقه است، مدنظر است و از این جهت، این فعل را نمی‌توان ایستا در نظر گرفت و به همین دلیل، جمله (۱۴ ب) قابل قبول است؛ در صورتی که فعل «علاقه داشتن» ایستا و صرفاً تمایل درونی فرد در آن مدنظر است.

۱۴. الف. * دارد به موسیقی علاقه می‌دارد.

ب. دارد به موسیقی علاقه پیدا می‌کند.

۱۵. * شعرهای حافظ را دارد دوست می‌دارد.

افعال ملکی با ساخت استمراری استفاده نمی‌شوند؛ در جمله (۱۶) فعل کمکی «داشتن» همراه با پیشوند «می» به عنوان ساخت غالب در نمود استمراری است و «داشتن» دوم به مفهوم فعلی واژگانی و سرنمون افعال ملکی و فعلی ایستا است؛ این جمله غیردستوری است و در زبان کاربردی ندارند. در زمان گذشته نیز این کاربرد، دستوری نخواهد بود.

۱۶. * آن‌ها یک خانه بزرگ دارند می‌دارند (*داشتند می‌داشتند).

باهم آبی افعال ایستای ادراکی چون «دیدن» و «شنیدن» با نمود استمراری، بسته به بافت، می‌تواند به معنای متفاوت اشاره کند و با توجه به نوع معنا، به فعلی ایستا یا پویا دلالت کند. «دیدن» در مفهوم «مشاهده کردن» و «تماشا کردن» فعلی پویاست که دارای فاعل کنشگر است؛ ولی در صورتی که فاعل آن تجربه‌گر باشد و به صورت غیرارادی صورت پذیرد، فعلی ایستا تلقی می‌شود.

این افعال در جمله‌های (۱۷) و (۱۸) آگاهانه و موقت صورت می‌گیرند و کنشگر در انجام آن‌ها نقش دارد، این تحقق آگاهانه، فعل را از حالت ایستا به پویا تبدیل کرده است؛ درواقع، تغییر معنای فعل از ایستایی به پویایی باعث می‌شود این افعال به صورت استمراری به کار روند. در این حالت، فعل در موقعیتی مشخص و موقتی تحقق می‌یابد.

۱۷. همه داریم این فیلم رو می‌بینیم. (همشهری آنلاین، ۵ فروردین ۱۳۹۹)

۱۸. به حق همین اذان که صداشو دارم می‌شنوم، منو بیخش. (وبلاگ گل نرگس ۵۵، ۵ مهر ۱۳۸۸)

همان طور که عنوان شد، هرچند باهم آیی افعال ایستا با نمود استمراری ناسازگار تلقی شده است، در صورتی که فعلی ایستا، مشخصه ایستایی خود را از دست بدهد و با توجه به کنشگری فاعل در معنای متفاوتی به کار رود، به فعل کنشی تبدیل شده است و می‌تواند با نمود استمراری همراه شود. [هادلستون و پولام](#)^۱ (2002:167) به سه عامل در این زمینه اشاره می‌کنند: «موقعیت‌های فراز و فرود»^۲، کنشگری^۳ و وضعیت موقت^۴. [گرین‌بام و کوئرک](#)^۵ (1990:53) نیز کاربرد فعل ایستا به صورت استمراری را به دو دلیل امکان‌پذیر می‌دانند؛ یکی داشتن خوانش پویا و دیگری دلالت بر رفتار یا حالتی که به صورت موقت و در مدت زمانی محدود صورت می‌گیرد. از موارد کاربرد فعل ایستا به صورت استمراری، زمانی است که تغییر فعل رو به شرایط بهتر یا بدتر یا به صورت افزایش یا کاهش تدریجی شکل می‌گیرد؛ این موقعیت با نام موقعیت «فراز و فرود» و معمولاً با صفات تفضیلی بهتر، کمتر، بیشتر و نظایر آن نشان داده می‌شود. در جمله (۱۹) «شناختن» به واسطه شناخت تدریجی، در موقعیت «فراز و فرود» قرار گرفته است. در این جمله گوینده از مرحله شناخت قبلی وارد مرحله شناخت جدیدی شده و این تغییر در شناخت، حالت ایستایی را از فعل کنار زده و در نتیجه فعل به صورت استمراری استفاده شده است.

۱۹. من دارم کم کم می‌شناسمت. تو اونی نبودی که این همه تعریف می‌کردن از پاکی، از ایمان، از... (وبلاگ عمرم، جونم، ۱۶ بهمن ۱۳۸۶)

علاوه بر این، کاربرد فعل ایستا در نمود استمراری به تفسیر دوباره آن منجر می‌شود، به همین دلیل برخی افعال ایستا با گرفتن بازتفسیری پویا و اشاره به کنشگری فاعل می‌توانند استمرار داشته باشند. عامل دیگری که [هادلستون و پولام](#) (2002) برای تغییر فعلی ایستا به فعلی کنشی عنوان می‌کنند، «وضعیت موقت» است که بیشتر برای «فعل‌های وضعیتی»^۶ مانند «قرار داشتن» و «واقع بودن» مصداق دارد. البته در زبان فارسی برای اشاره به موقعیت مکانی یک موضوع، بیشتر از زمان حال ساده یا گذشته ساده استفاده می‌شود. در زبان فارسی دلالت برخی افعال ایستا بر خوانشی موقت می‌تواند کاربرد برخی افعال ایستا به صورت استمراری را توجیه کند، به عنوان مثال، «آرزو کردن»، فعلی ایستاست؛ ولی در جمله (۲۰) به دلیل دلالت بر امری موقت، با ساخت استمراری استفاده شده است و کاربرد متداولی نیز دارد؛ در این حالت می‌توان در جواب پرسش «چه کاری داری انجام می‌دهی؟» از این جمله استفاده کرد و این پرسش و پاسخ قابل قبول است. در جمله (۲۱) نقش آگاهانه فرد در تجلی فعل قابل درک است و جمله با داشتن خوانشی موقت که به احساس کنونی فرد اشاره می‌کند در نمود استمراری به کار رفته است.

1. R. Huddleston and G. K. Pullum

2. waxing or waning situations

3. agentivity activity

4. temporary state

5. S. Greenbaum and R. Quirk

6. stance verbs

۲۰. دارم آرزو می‌کنم تو دلم. (مکالمه روزانه)

۲۱. دارم سرما رو احساس می‌کنم. (مکالمه روزانه)

۲-۲-۴. افعال ایستا و نمود ناقص در مفهوم تکرار و عادت

نمود ناقص، رویداد را نامقیدمی‌کند و از نشانه‌های بارز آن در زبان فارسی، پیشوند «می» است که قبل از فعل قرار می‌گیرد و به عدم تکمیل و در برخی موارد به در جریان بودن فعل اشاره می‌کند. به دلیل معانی متفاوت پیشوند «می» دست‌نویسان بین نمود ناقص استمراری و نمود ناقص در مفهوم تکرار و عادت تمایزی قائل نشده‌اند؛ در واقع، مفاهیم نمود استمراری، تکرار و عادت از نظر صوری تمایز مشخصی در زبان فارسی ندارند و در بافت گفتمان از نظر معنایی قابل تشخیص هستند (رضایی، ۱۳۹۱ الف). برخی قیده‌ها نیز می‌توانند مفهوم تکرار یا عادت داشته باشند؛ قیدهایی مانند چندین بار می‌تواند نشانگر نمود تکرار باشد. کامری (1976:28) به دو مشخصه «تکرار عمل و موقعیت کنونی» برای نمود تکرار اشاره کرده است، به طوری که فعل به صورت مکرر و در فواصل زمانی کوتاه در زمان حاضر اتفاق بیفتد. رویداد، در مفهوم عادت، در کل دوره زمانی مدنظر اتفاق می‌افتد و انجام آن تصادفی نیست. علاوه بر این، مفهوم عادت به موقعیت کنونی محدود نمی‌شود. با این توضیح، باهم آبی افعال ایستای وجودی با ساخت ناقص امکان‌پذیر نیست؛ زیرا نمود ناقص به ساختار درونی فعل اشاره می‌کند و افعال ایستا فاقد این ساختار هستند. برای سایر زیرگروه‌های افعال ایستا، از جمله افعال شناختی، عاطفی، ملکی و ادراکی، چون فاقد چرخه کامل و اصولاً فاقد ساختار درونی و مراحل انجام هستند، معمولاً نمی‌توان این مفاهیم را لحاظ کرد و آنچه به عنوان مثال در جمله (۲۲) دیده می‌شود، تداوم محمول مدنظر در یک گستره زمانی است.

۲۲. از تک‌تک کلماتش هم شادی و هم غم را حس می‌کردم. (من زنده‌ام، ص. ۴۲۸)

۳-۴. افعال ایستا و نمود کامل

در نمود کامل، اثر فعل از گذشته تا زمان حال باقی‌است. این نمود نشان‌دهنده فعلی است که انجام گرفته و یا در حال انجام است و نتیجه‌ای دربردارد که بین حالت فعلی و موقعیت پیشین، رابطه‌ای ایجاد می‌کند (Comrie, 1976:52). در بخش زیر، تعامل افعال ایستا با نمود کامل در چهار ساخت گذشته نقلی، گذشته نقلی استمراری، گذشته بعید و گذشته ابعید بررسی می‌شود.

۳-۳-۴. افعال ایستا، نمود کامل، ساخت گذشته نقلی

افعال ایستا، همگن و فاقد مراحل و ساختار درونی هستند. آنچه در نمود کامل این افعال بیان می‌شود، باقی ماندن اثر فعل از زمان گذشته تا حال است که می‌تواند کارکردهای مختلفی از جمله کارکرد نتیجه‌ای^۱، تجربی^۲، خبر داغ^۳ و تأخر^۴ داشته باشد (Declerck, 2006). ساخت گذشته نقلی حداقل به دو معنا اشاره می‌کند: یکی گزارش رویداد که آگاهی غیرمستقیم را نشان می‌دهد و دیگری پیامد عمل تا زمان گفتار که پیوند رویداد با زمان حال را آشکار می‌کند (رحیمی‌فر و همکاران، ۱۳۹۸). افعال ایستای وجودی می‌توانند در نمود کامل همراه با ساخت گذشته نقلی استفاده شوند. در جمله (۲۳) «وجود داشتن» حیات

1. resultative
2. experiential
3. hot news
4. recency

میکروسکوپی در مریخ، از یک نقطه زمانی در گذشته تا اکنون ادامه داشته است؛ این مفهوم، کارکرد نتیجه‌ای این ساخت را نشان می‌دهد.

۲۳. حیات میکروسکوپی در مریخ وجود داشته است. (اقتصاد آنلاین، ۲۲ مهر ۱۳۹۸)

در جمله (۲۴) فعل ایستای شناختی «درک کردن» زیست‌بوم جدید رسانه‌ای توسط ایرنا، منجر به انجام اقداماتی شده که در راستای حفظ و بقای این زیست‌بوم جدید است و کارکرد تجربی دارد. جمله (۲۵)، علاقه بشر به سفر را در یک گستره زمانی از گذشته تا حال و یا حتی آینده بیان می‌کند و دارای کارکرد نتیجه‌ای است.

۲۴. ایرنا، زیست‌بوم جدید رسانه‌ای را به درستی درک کرده است. (سایت ایرنا، ۱ بهمن ۱۳۹۸)

۲۵. انسان از دیرباز به سفر علاقه داشته است. (سایت الی گشت، ۲۷ آذر ۱۳۹۶)

در جمله (۲۶)، فعل ایستای ملکی «داشتن»، به میزان پول نقد هر ایرانی اشاره می‌کند. این میزان نقدینگی، گستره زمانی آن سال را دربر می‌گیرد؛ ولی نمی‌توان به‌طور دقیق بیان کرد که در اختیار داشتن این میزان دارایی تاکنون به همان مقدار باقی مانده است یا خیر. در واقع، این نقدینگی در سال‌های بعد با چند گزینه متفاوت روبه‌روست، یا از حالت نقدی به غیرنقدی تبدیل شده و ماهیت آن تغییر کرده است یا به همین میزان باقی مانده یا افزایش داشته و یا رو به کاهش رفته است. بنابراین، هرچند این کارکرد از نوع نتیجه‌ای است، به دلیل تغییر و عدم ثبات آن در سال‌های مختلف و تداوم آن تا زمان حال و حتی آینده می‌توان «کارکرد نتیجه‌ای نوسانی»^۱ را به آن اطلاق کرد. به عبارت دیگر، «داشتن» پول نقد و به‌طور کلی دارایی، تقریباً همیشه برای بشر وجود داشته است؛ ولی ممکن است با نوسانات مختلفی هم از نظر کمی (ارزش پولی) و هم از نظر کیفی (وجه نقد، ارز، دارایی غیرمنقول و غیره) روبه‌رو باشد. در جمله (۲۷) «تعلق داشتن» هواپیما به ایرلاین اوکراین از زمانی در گذشته تا لحظه قبل از سقوط آن صدق داشته است و بعد از سقوط هواپیما دیگر موجودیتی به شکل هواپیما وجود ندارد که بتوان تعلق آن را به سازمان یا نهادی نسبت داد. در این مورد می‌توان به کارکرد جدیدی از ساخت کامل به نام «کارکرد نسبی» اشاره کرد. در این کارکرد آنچه در گذشته رخ داده نسبت به زمانی مشخص مصداق دارد و به دلیل از بین رفتن اثرپذیر، در زمان حال مصداق پیدا نمی‌کند.

۲۶. هر ایرانی در سال گذشته، ۴۷۸ هزار تومان پول نقد داشته است. (اقتصاد آنلاین، ۲۳ مرداد ۱۳۹۵)

۲۷. هواپیمای سقوط یافته به ایرلاین اوکراین تعلق داشته است. (سایت ایسنا، ۱۸ دی ۱۳۹۸)

افعال ایستای ادراکی در ساخت گذشته نقلی به این نکته اشاره دارند که پیامد موضوع دوم به عنوان تجربه قبلی تا زمان حال تداوم داشته است. آنچه گوینده در جمله (۲۸) عنوان می‌کند به منزله خبر داغی است که درباره درصد تماشاگران تلویزیون بیان می‌شود.

۲۸. روایت مرکز تحقیقات صداوسیما مدعی است که ۴۵/۹ درصد مردم در فصل تابستان تلویزیون دیده‌اند. (روزنامه ایران، ۲۳ آذر ۱۳۹۹)

افعال ایستا می‌توانند کارکرد شگفت‌نمایی نیز داشته باشند؛ در این صورت، رویداد معمولاً با صفتی عالی بزرگ‌نمایی می‌شود. در جمله (۲۹) صفت عالی «منطقی‌ترین»، که با لحنی متفاوت از سایر اجزای جمله بیان می‌شود، به کارکرد شگفت‌نمایی

^۱ این کارکرد، همراه با کارکرد نسبی در این مقاله به کارکردهای ساخت گذشته نقلی افزوده شده است.

این ساخت کمک می‌کند. فعل «دیده‌ام» در این جمله صرفاً گستره زمانی از گذشته تا زمان گفتار را دربر می‌گیرد، چرا که احتمال می‌رود گوینده در زمانی بعد از گفتار، ماشینی به قول خود «منطقی‌تر» از قبل ببیند.

۲۹. بنز، منطقی‌ترین ماشینی است که تا به حال دیده‌ام. (روزنامه شرق، ۲۸ دی ۱۳۸۹)

در باهم آبی افعال ایستای ادراکی با ساخت گذشته نقلی به کارکرد گواه‌نمایی نیز می‌توان اشاره کرد که علاوه بر گفتارهای روزانه، در بافت‌های جنایی و در جهت آشکار شدن وقایع نیز کاربرد دارد. در جمله (۳۰) با نقل شواهدی از دیده‌ها، مسیر بازجویی در راستای آشکارتر شدن جنبه‌های بیشتری از آنچه به وقوع پیوسته است، به پیش می‌رود و در جمله (۳۱) کارکرد گواه‌نمایی غیرمستقیم به کار رفته است.

۳۰. یکی از همسایه‌ها دیده است که مرد جوانی از خانه مقتول بیرون آمده است. (آفتاب یزد، ۳ خرداد ۱۳۸۸)

۳۱. خانواده آن‌ها ادعا کرده‌اند که از طریق زندانیان سابق، شنیده‌اند که بستگان گم‌شده آن‌ها هنوز زنده هستند. (روزنامه شرق، ۲۰ شهریور ۱۳۸۵)

باتوجه به داده‌ها، می‌توان گستره زمانی ماضی نقلی را به سه نوع تقسیم کرد. در نوع اول، گذشته نقلی به گستره زمانی‌ای اشاره می‌کند که در گذشته شروع شده و در گذشته نیز پایان پذیرفته است (جمله ۳۰). در نوع دوم، گستره زمانی در گذشته شروع شده و تا زمان مشخصی، که معمولاً زمان گفتار است، ادامه داشته است، به عبارت دیگر، نمی‌توان آن را به آینده نسبت داد (جمله ۲۹). در نوع سوم، هرچند شروع محمول مدنظر در گذشته بوده است، تا زمان حال و حتی آینده نیز می‌تواند ادامه داشته باشد (جمله ۲۵).

۴-۳-۲. افعال ایستا، نمود کامل، ساخت گذشته نقلی استمراری

ساخت گذشته نقلی استمراری، شامل پیشوند نمود ناقص، صفت مفعولی و صورت تصریفی فعل کمکی «استن» است که هر کدام، معنایی را به خواننده یا شنونده منتقل می‌کنند؛ پیشوند «می» نشان‌دهنده استمرار وضعیت است، صفت مفعولی، آغاز پیشامد یا رویداد در یک نقطه زمانی پیش از زمان گفتار را نشان می‌دهد و فعل کمکی، اطلاعاتی درباره زمان، نمود، وجه و شخص را در بردارد. از جمله کارکردهای این ساخت، کارکرد جهانی، پیوند با زمان گفتار، گواه‌نمایی، استمرار رویداد و کارکرد تجربی است (رحیمی‌فر و همکاران، ۱۳۹۸). در جمله (۳۲) با توجه به شواهد موجود از ساختار و جنس سایر اجزاء، اکنون این نتیجه حاصل شده که جنس سرنیزه‌ها فلز بوده است؛ در جمله (۳۳) «فهمیدن» مطالب توسط علامت‌های ارتباطی اتفاق می‌افتاده و دارای کارکرد تجربی است.

۳۲. این نیزه‌ها، از چوب قهوه‌ای‌رنگ ساخته شده و سرنیزه آن فلزی می‌بوده است. (سایت موزه سعدآباد، ۱۸ خرداد ۱۳۹۹)

۳۳. سلیمان، از علامت‌های ارتباطی آنان، مطالبشان را می‌فهمیده است. (سایت پرسمان، ۱۱ دی ۱۳۷۸)

افعال ایستای عاطفی در ساخت گذشته نقلی استمراری، بیشتر در متون کهن به کار رفته‌اند. جمله (۳۴) به روزهایی اشاره دارد که انسان نسبت به کسانی که دوستشان داشته است، احساس بیگانگی می‌کند و از آنجا که این موقعیت برای انسان در طول زندگی همواره پیش آمده است و همچنان نیز پیش می‌آید، کارکرد جهانی دارد.

۳۴. همیشه روزهایی هست که انسان در آن کسانی را که دوست می‌داشته است، بیگانه می‌یابد. (سایت ویسگون، ۳ مهر ۱۳۹۸)

فعل ایستای ادراکی در جمله (۳۵)، دارای کارکرد پیوند با زمان گفتار است، چرا که احساس وجود قدرتی ماورای قدرت انسان از ابتدای خلقت تا حال و حتی آینده همراه بشر بوده است. در جمله (۳۶)، کارکرد گواه‌نمایی ساخت آشکار است؛ در این جمله، گوینده به اطلاعاتی اشاره می‌کند که خود شاهد آن نبوده است، بلکه اطلاعات به‌دست آورده را بازگویی کند.

۳۵. بشر از ابتدای پیدایش، همواره وجود قدرتی ورای قدرت خود را حس می‌کرده است. (سایت بیتوته)

۳۶. جماعتی از اهل طبع، مجتمع شده بوده‌اند و از معارف وی سخنان می‌شنیده‌اند. (کلیات قاسم انوار، سعید نفیسی، ص. ۹)

۴-۳-۳. افعال ایستا، نمود کامل، ساخت گذشته بعید

موقعیت‌های مورد استفاده در زبان، نسبت به لحظه گفتار سنجیده می‌شوند و می‌توانند به گذشته یا غیر گذشته مربوط شوند. به طور کلی، محیط گذشته پیش از لحظه گفتار قرار داد و برای اشاره به فعلیتی که در این گستره رخ داده است، از صورت فعلی گذشته استفاده می‌شود. چهار کاربرد اصلی گذشته بعید عبارت‌اند از: ارائه اطلاعات پس‌زمینه، بیان رابطه علت و معلولی، بیان نقل قول و انتقال اطلاعات بیشتر با استفاده از بند موصولی (Budi Putra Johan, 2017). افعال ایستای وجودی در ساخت گذشته بعید، کاربرد محدودتری نسبت به سایر افعال ایستا دارند. در جمله (۳۷) گوینده با ارائه اطلاعات پس‌زمینه‌ای در تجربیات سلیم، نکته جدیدی درباره شخصیت او بیان می‌کند که همان ترسو نبودن اوست. در این جمله، آنچه به عنوان اطلاعات پس‌زمینه‌ای بیان شده و فعل ایستایی که به زاویه‌ای جدید از شخصیت او اشاره می‌کند، در ساخت گذشته بعید است.

۳۷. سلیم با همه آنچه که در زندگی دیده بود، هرگز آدم ترسویی نبوده بود. (سایت طاقچه)

در جمله (۳۸)، فعل شناختی «فکر کرده بودند» با دادن اطلاعات بیشتر با استفاده از بند موصولی، نشان‌دهنده کاربرد گذشته بعید برای انتقال اطلاعات مازاد درباره موضوعی است که در واقعیت، خلاف آن رخ داده است. در جمله (۳۹) اطلاعات پس‌زمینه‌ای درباره درک کردن شرایط تیم عنوان شده است و انتظاری رود که در جملات بعد از آن به مواردی دال بر درک کردن شرایط توسط تیم اشاره شود.

۳۸. فکر کرده بودند رفت و برگشت یکی دو روز بیشتر طول نمی‌کشد. (وبلاگ خانه هشتم، ۱۰ شهریور ۱۳۹۵)

۳۹. بازیکنان به خوبی شرایط تیم را درک کرده بودند. (دنیای اقتصاد، ۱۵ مهر ۱۳۹۷)

فعل ایستای عاطفی در جمله (۴۰) به استنباط فرد درباره علاقه او به خوانندگی اشاره می‌کند که می‌تواند به دنبال روابط علت و معلولی مبنی بر این استنباط بنا شده باشد. فعل ایستای ملکی در جمله (۴۱) با اشاره به تعلق قریه در زمانی دور، اطلاعات پس‌زمینه‌ای را نشان می‌دهد. فعل ایستای ادراکی در جمله (۴۲) به اطلاعات پس‌زمینه‌ای دلالت می‌کند که «دیدن» فرد قبل از زمان گفتار است.

۴۰. این بنده خدا شاید خیلی علاقه داشته بود خواننده صداوسیما باشه. (باشگاه خبرنگاران جوان، ۲۰ مهر ۱۳۹۶)

۴۱. منکجور در یکی از قریه‌های آن سرزمین که به بابک تعلق داشته بود، مالی بسیار یافت. (دو قرن سکوت، ص. ۲۲۶)

۴۲. از دور، علم افراشته هیکل معلم کلاس چهار نمایان شد. از همان ته مرا دیده بود. (مدیر مدرسه، ص. ۲۵)

۴-۳-۴. افعال ایستا، نمود کامل، ساخت گذشته ابعد

ساخت گذشته ابعد، به بیان عمل در گذشته بسیار دور اشاره می‌کند. افعال ایستای وجودی در ساخت گذشته ابعد، امروزه در محاوره کاربرد زیادی ندارند. این ساخت، بیشتر برای اشاره به موقعیتی که در زمان‌های دور وجود داشته است و اکنون به آن

صورت وجود ندارد، مورداستفاده قرار می‌گیرد. [رضایی \(۱۳۹۳\)](#) یکی از کارکردهای مهم ماضی ابعداً یا گذشته بعید نقلی را گواه‌نمایی می‌داند. در جمله (۴۳)، وجود تمام اصناف در زمان‌های گذشته مدنظر بوده است، امری که در زمان حال، به آن شکل وجود ندارد و به واسطه شواهد غیرمستقیم حاصل شده است.

۴۳. در سرای امیران، از تمام طبقات و اصنافی که مورداحتیاج باشند، وجود داشته بوده‌اند. (سایت پرسمان، ۲۷ دی ۱۳۹۰)
 افعال ایستای شناختی در ساخت گذشته ابعداً، شرایطی را که فرد در آن، شناختی درست یا نادرست داشته است، توصیف می‌کند. در جمله (۴۴) شاعر به آنچه دیگران به او منسوب دانسته‌اند، اذعان داشته است و در جمله (۴۵) به درک نادرست قصه اشاره می‌شود.

۴۴. شاعر خود کثرت اشتغال خویش را به شعر و به نظم منظومه‌های گوناگون یاد کرده و به اینکه معاصران به همین سبب وی را «بسیار گوی» دانسته بوده‌اند، اشاره نموده است. (سایت انور وب، ۱۲ مرداد ۱۳۹۳)

۴۵. اما احتمالاً برای همه آدم‌ها کلی پیش آمده که ته یک ماجرا متوجه شوند کلاً قصه را اشتباه فهمیده بوده‌اند و برداشت‌شان از ابتدا غلط بوده. (روزنامه اعتماد، ۱۶ شهریور ۱۳۹۰)

افعال ایستای ملکی در ساخت گذشته ابعداً کاربرد محدودی دارند؛ ولی در برخی متون ادبی استفاده می‌شوند. فعل «داشته بوده‌ایم» در جمله (۴۶) به اشتراکاتی که در زمان قبل از گفتار، بین گوینده و مخاطبش وجود داشته است، اشاره می‌کند.

۴۶. هرچه با هم داشته بوده‌ایم و داشته باشیم و خواهیم داشت، سر جای خود، ما قبل‌های مشترک بسیاری را از دست داده‌ایم. (وبلاگ بلوار سانست، ۲۹ مهر ۱۳۹۱)

فعل ایستای ادراکی در جمله (۴۷) با کارکرد گواه‌نمایی غیرمستقیم، نقل رویداد از زبان افرادی دیگر را بیان می‌کند. در جمله (۴۸) تحقق فعل «شنیدن» با کارکرد گواه‌نمایی جهت‌نمایی می‌شود.

۴۷. دو شاهد چند ماه پیش دیده بوده‌اند که مستأجر در حال پایین آوردن پنل اسپیلت از پشت بام به داخل وانت است. (سایت یاسا، ۳۱ تیر ۱۳۹۸)

۴۸. او قطعاً قبل از سفر به تهران، درباره واریز پول، چیزهای زیادی شنیده بوده است. (سایت پیشخوان، ۴ دی ۱۳۹۸)

۴-۴. افعال ایستا و نمود آینده‌نگر

نمود آینده‌نگر موقعیتی در آینده را پیش‌بینی نمی‌کند، بلکه به موقعیتی در زمان حال ارجاع می‌دهد که قبل از موقعیت آینده وجود دارد و ممکن است اتفاق بیفتد یا اتفاق نیفتد؛ بنابراین در صورتی که موقعیت اشاره‌شده توسط ساخت آینده‌نگر در واقعیت تحقق نیابد، پاره‌گفتار گوینده، نادرست تلقی نمی‌شود ([Rafiei, 2017](#)). در بخش زیر کارکرد افعال ایستا از نظر فrafakنی اشاری برای دلالت به احتمال و یا قطعیت روی دادن فعل در آینده بررسی می‌شود.

۴-۴-۱. افعال ایستا، نمود تام، مفهوم آینده‌نگر

مفهوم آینده‌نگر، دو مؤلفه آیندگی^۱ وقوع رویداد و احتمال وقوع^۲ آن چنانکه گوینده بیان می‌کند، را دربر دارد ([Cheung, 2017](#)). در نمود تام، از آنجا که رویداد به تحقق فعل در زمان گذشته اشاره می‌کند، مؤلفه اول رنگ می‌بازد؛ ولی احتمال وقوع

^۱ futurity

^۲ expectancy

فعل در آینده وجود دارد. از میان زیرگروه‌های افعال ایستا، افعال وجودی، شناختی، عاطفی و ملکی، قابلیت کاربرد در این مفهوم را ندارند؛ ولی افعال ادراکی با توجه به وجود قید زمان دال بر آینده و مثبت بودن جمله، می‌توانند دارای این قابلیت باشند. در جمله (۴۹)، «دیدمت» دارای نمود تام است؛ ولی با توجه به قید جمله، تحقق احتمالی فعل در آینده مدنظر است. البته نقش ارادی و کنشگری فاعل در این جمله، مشخصه ایستایی آن را کنار می‌زند.

۴۹. فردا که دیدمت، کتابتو بهت میدم. (مکالمه روزانه)

۴-۲-۴. افعال ایستا، نمود ناقص، مفهوم آینده‌نگر

غالب زیرگروه‌های افعال ایستا، شامل افعال وجودی، عاطفی، شناختی و ملکی، به این دلیل که در نمود ناقص به کار نمی‌روند، نمی‌توانند در این ساخت نیز در مفهوم آینده‌نگری استفاده شوند. افعال ادراکی، با توجه به ملاحظات معنایی و در صورت وجود قید زمان دال بر آینده، می‌توانند مفهوم آینده‌نگری داشته باشند. نکته اینجاست که در این حالت، این افعال به نوعی آگاهانه و به صورت پیش‌بینی یا برنامه‌ریزی شده هستند و از حالت ایستایی خارج می‌شوند. در جمله (۵۰) دیدن موضوع مدنظر در آینده تحقق می‌یابد، با قصد و نیت قبلی است و حالت ایستایی را از فعل کنار زده است، چرا که کنشگری فاعل دخیل است.

۵۰. فردا فایل درس‌ها رو می‌بینم. (مکالمه روزانه)

۴-۳-۴. افعال ایستا، نمود کامل، مفهوم آینده‌نگر

دکله و گانچوا^۱ (2003:52) فرافکنی زمان گذشته نقلی به زمان آینده را برای افعال ایستا ناسازگار می‌دانند و در اغلب موارد، فعل‌های رویدادی و کنشی در این ساخت را دارای قابلیت فرافکنی به زمان آینده می‌دانند. به نظر، این ادعا درباره فرافکنی انواع افعال ایستا در ساخت کامل به مفهوم آینده، با قطعیت صادق نباشد؛ هرچند افعال وجودی، عاطفی، شناختی و ملکی در ساخت گذشته نقلی، قابلیت فرافکنی ندارند، افعال ادراکی می‌توانند در این کاربرد استفاده شوند. البته وجود قطبیت مثبت جمله و قید زمان دال بر آینده از شرایط تعیین‌کننده این فرافکنی است (عموزاده و همکاران، ۱۳۹۶). نکته‌ای که باید اشاره کرد این است که کاربرد این افعال در این مفهوم، چون آگاهانه و با برنامه‌ریزی قبلی صورت می‌گیرد، مشخصه ایستایی را از فعل کنار می‌زند و به رویدادی کنشی-پایا اشاره می‌کند. جملات (۵۱) و (۵۲) با اشاره به کنشگری فاعل، مفهوم آینده‌نگری را دربر دارند.

۵۱. تا فردا علی رو دیده‌ام. (مکالمه روزانه)

۵۲. تا هفته دیگر آلبوم جدید اشرف‌زاده رو کامل شنیده‌ام. (مکالمه روزانه)

۵. نتیجه‌گیری

در این پژوهش، به منظور بررسی جامع‌تر تعامل افعال ایستا با نمودهای دستوری، این افعال در پنج زیرگروه شامل افعال وجودی، شناختی، عاطفی، ملکی و ادراکی بررسی شدند. با توجه به داده‌ها و در راستای پاسخ به چگونگی تعامل افعال ایستا و نمودهای دستوری، این نتیجه حاصل شد که رفتار زیرگروه‌های افعال ایستا در تعامل با نمودهای دستوری در تمام موارد یکسان نیست. افعال ایستای وجودی، شناختی، عاطفی، ملکی و ادراکی می‌توانند بدون محدودیت با نمود تام به کار روند. در این صورت، این افعال برای اشاره به حالت یا موقعیتی استفاده می‌شوند که در گذشته تحقق یافته است و بین مشخصه‌های آن‌ها و نمود تام،

¹ J. P. Descles and Z. Guentcheva

تناقضی وجود ندارد. نظر کلی دربارهٔ نمود ناقص استمراری در افعال ایستا بر این است که این افعال نمی‌توانند به‌صورت استمراری به‌کار روند، چرا که لازمهٔ استمرار، داشتنِ مراحل انجام است، در صورتی که افعال ایستا فاقد مرحله هستند. با وجود این، رفتار زیرگروه‌های افعال ایستا در نمود استمراری، متفاوت است؛ افعال ایستای شناختی و ادراکی، قابلیت استفاده با نمود استمراری را دارا هستند و استمرار در این افعال به اختیاری بودن، ارادی بودن و قابل کنترل بودن عمل توسط تجربه‌گر اشاره می‌کند؛ در حالی که افعال وجودی، عاطفی و ملکی، در برابر نمود استمراری مقاومت می‌کنند. علاوه بر این، سه عامل «موقعیت‌های فراز و فرود، کنشگری و بیان وضعیت موقت»، باعث می‌شود که برخی افعال ایستا، مشخصهٔ ایستایی خود را از دست بدهند و قابلیت کاربرد با نمود استمراری را به‌دست آورند که در این حالت، به‌صورتِ پویا بازتفسیر می‌شوند. در زبان فارسی تمایز صوری مشخصی بین نمود ناقص در مفهوم تکرار و عادت وجود ندارد و غالباً بافتِ کاربردی و استفاده از قیود دال بر تکرار و عادت، در القای این دو مفهوم، تعیین‌کننده است. افزون بر این، دو مشخصهٔ تکرار عمل و موقعیت کنونی، در انتقال مفهوم تکرار نقش دارند؛ به‌طوری که اگر کنشی به‌صورت مکرر و در فواصل زمانی کوتاه و در زمان حاضر اتفاق بیفتد، مفهوم تکرار خواهد داشت. در مفهوم عادت، رویداد هرچند به‌صورت مکرر اتفاق می‌افتد، گسترهٔ زمانی بیشتری را دربر می‌گیرد و به زمان حال محدود نمی‌شود. افزون تر اینکه در تحققِ مکرر محمول، چرخهٔ کاملی از فعل، شامل مرحلهٔ آغاز، میانه و پایان ذاتی مدنظر است. از آنجا که افعال ایستا، فاقدِ مراحل انجام هستند، نمی‌توانند در مفهوم تکرار و عادت به‌کار روند و غالباً بافت گفتمان و وجودِ برخی قیدها در انتقالِ این مفاهیم، تعیین‌کننده است و آنچه معمولاً در ساخت ناقص این افعال منتقل می‌شود، تداوم عمل در یک گسترهٔ زمانی است. چهار ساخت گذشتهٔ نقلی، گذشتهٔ نقلی استمراری، گذشتهٔ بعید و گذشتهٔ ابعید به‌عنوان ساخت‌های بیان‌گر نمود کامل معرفی شده‌اند که هر کدام، کارکردهای خاص خود را دارند. زیرگروه‌های افعال ایستا می‌توانند در نمود کامل با ساختِ گذشتهٔ نقلی به‌کار روند. این ساخت دارای کارکردهایی از جمله کارکرد نتیجه‌ای، تجربی، خبر داغ، گواه‌نمایی، شکفت‌نمایی و فراکنش زمانی است. کارکردهای ساخت گذشتهٔ نقلی استمراری، کارکرد جهانی، پیوند با زمان گفتار، تجربی، گواه‌نمایی و استمرار رویداد است و افعال ایستا با توجه به بافت مدنظر می‌توانند این کارکردها را داشته باشند، هرچند کاربرد افعال ملکی با این ساخت، محدود است. افعال ایستا در ساخت گذشتهٔ بعید، می‌توانند به کارکردهای ارائهٔ اطلاعات پس‌زمینه، بیان روابط علت و معلول، نقل قول و بیان اطلاعات بیشتر با استفاده از بند موصولی اشاره کنند. مهم‌ترین کارکرد گذشتهٔ ابعید، گواه‌نمایی است و برخی از افعال ایستا می‌توانند در این ساخت نیز به‌کار روند، هرچند کاربردها برای اول شخص و دوم شخص محدودتر از سایر ضمائر فاعلی است؛ افعال عاطفی نیز در این ساخت، کاربرد محدودی دارند. در نمود آینده‌نگر موقعیتی قبل از موقعیتِ آینده وجود دارد که کاربرد اشاری و متعارفِ آن مدنظر نیست و در واقع به آینده ارجاع می‌دهد؛ ولی وقوع آن از نظر گوینده یا نویسنده، قطعی نیست. دربارهٔ نمود آینده‌نگر، عوامل بافتی، از جمله وجود گروه قیدی دال بر آینده و قطبیت مثبت جمله، تعیین‌کننده‌اند. با توجه به داده‌های موردبررسی، افعال ایستای وجودی، شناختی، عاطفی و ملکی قابلیت دلالت بر این مفهوم را ندارند؛ ولی افعال ایستای ادراکی می‌توانند با داشتنِ قید زمان دال بر آینده و مثبت بودن جمله به تحقق عمل در آینده به مفهوم آینده‌نگری اشاره کنند. خلاصهٔ تعامل زیرگروه‌های افعال ایستا با نمودهای دستوری در جدول (۲) آمده است.

جدول ۲- تعامل زیرگروه‌های افعال ایستا و نمودهای دستوری
Table 2- The interaction of state verbs and grammatical aspects

نمود دستوری	افعال ایستا	وجودی	شناختی	عاطفی	ملکی	ادراکی
نمود تام		بلی	بلی	بلی	بلی	بلی
نمود ناقص	استمراری	خیر	بلی ^۱	خیر	خیر	بلی ^۱
	تکرار/عادت	خیر	خیر	خیر	خیر	خیر
نمود کامل	گذشته نقلی	بلی	بلی	بلی	بلی	بلی
	گذشته نقلی استمراری	بلی	بلی	بلی	خیر	بلی
	گذشته بعید	بلی ^۲	بلی	بلی	بلی	بلی
	گذشته ابعاد ^۳	بلی	بلی	خیر	بلی	بلی
نمود آینده‌نگر	نمود تام	خیر	خیر	خیر	خیر	بلی ^۴
	نمود ناقص	خیر	خیر	خیر	خیر	بلی ^۴
	تکرار/عادت	خیر	خیر	خیر	خیر	خیر
	گذشته نقلی	خیر	خیر	خیر	خیر	بلی ^۴
	گذشته نقلی استمراری	خیر	خیر	خیر	خیر	خیر
	گذشته بعید	خیر	خیر	خیر	خیر	خیر
	گذشته ابعاد	خیر	خیر	خیر	خیر	خیر

۱. این افعال در صورتی که در موقعیت فراز و فرود، کنشگری و وضعیت موقت قرار بگیرند، می‌توانند به صورت استمراری به کار روند.

۲. کاربرد فعل «بودن» در ساخت گذشته بعید نادر است.

۳. این ساخت در محاوره، کاربرد محدودی دارد.

۴. افعال ادراکی در این نموده‌ها، مشخصه ایستایی خود را از دست می‌دهند.

منابع

- اکاتی، فریده و سنچولی، عطاالله. (۱۳۹۷). نمود استمراری در زبان فارسی براساس نظریه پیش‌نمونی. *زبان‌پژوهی*، سال دهم. (۲۹)، ۱۰.
- ۲۴۱-۲۱۹.
- جهان‌پناه تهرانی، سیمین‌دخت. (۱۳۶۳). فعل‌های لحظه‌ای و تداومی در زبان فارسی امروز. *مجله زبان‌شناسی*، ۲(۱)، ۶۴-۱۰۰.
- چراغی، زهرا و کریمی دوستان، غلامحسین. (۱۳۹۲). طبقه‌بندی افعال زبان فارسی براساس ساخت رویدادی و نمودی. *پژوهش‌های زبانی*. ۲(۴)، ۶۰-۴۱.
- دانش‌پژوه، فاطمه؛ کریمی دوستان، غلامحسین؛ محمدابراهیمی، زینب و روشن، بلقیس. (۱۳۹۲). ماهیت نمود واژگانی فعل و رابطه آن با تکواژ ستاک‌ساز غیر معلوم *Itā* در کردی سورانی. *مجله زبان‌شناسی و گویش‌های خراسان*، ۵(۸)، ۵۳-۸۰.
- دبیرمقدم، محمد. (۱۳۷۶). فعل مرکب در زبان فارسی. *مجله زبان‌شناسی*. ۲۳، ۴۶-۳۱.
- راسخ‌مهند، محمد. (۱۳۸۸). گفتارهایی در نحو. مرکز.
- رحیمی‌فر، منصور؛ رضایی، والی و متولیان، رضوان (۱۳۹۸). نگرشی رده-شناختی به کارکرد ساخت‌های کامل در زبان فارسی. *زبان‌شناسی و گویش‌های خراسان*، ۱(۱۱)، ۱۱۱-۱۳۹.

- رضایی، والی. (۱۳۹۱الف). نمود استمراری در فارسی معاصر. *فنون ادبی*، ۴(۱)، ۷۹-۹۲.
- رضایی، والی. (۱۳۹۱ب). بررسی نحوی و معنایی فعل‌های ایستا در زبان فارسی. *زبان‌شناسی و گویش‌های خراسان*، ۷، ۲۳-۳۸.
- رضایی، والی. (۱۳۹۳). گواه‌نمایی در فارسی امروز. *پژوهش‌های زبانی*، ۱(۵)، ۲۱-۴۰.
- صفا، پیروش. (۱۳۸۰). نمود و نقش‌های آن در زبان. *مجله مدرس*، ۵(۲۳)، ۹۵-۱۱۴.
- عموزاده، محمد؛ دیان‌تی، معصومه و عظیم‌دخت، ذلیخا. (۱۳۹۶). ابعاد معناشناختی فرافکنی اشاری ماضی نقلی در زبان فارسی. *پژوهش‌های زبانی*، ۱(۸)، ۹۹-۱۱۶.
- وحیدیان کامیار، تقی. (۱۳۷۳). فعل‌های لحظه‌ای، تداومی، لحظه‌ای-تداومی. *مجله زبان‌شناسی*، ۹(۲)، ۷۰-۷۵.
- Amouzadeh, M., Dianati, M., & Azimdokht, Z. (2017). Diectic projection of present perfect in Persian: A semantic analysis. *Journal of Language Researches*, 1(8), 99-116. [In Persian]
- Biber, D., Johansson, S., Leech, G., Conrad, S., & Finegan, E. (1999). *Longman grammar of spoken and written English*. Longman.
- Brinton, L. J. (1988). *The development of English aspectual systems: Aspectualizers and post-verbal particles*. Cambridge University Press.
- Budi Putra Johan, S. (2017). A corpus-based analysis of English past perfect tense in written and spoken English. *International Journal of Social Sciences*. 3(3), 624-643.
- Bybee, J., Perkins, R., & Pagliuca, W. (1994). *The evolution of grammar: Tense, aspect and modality in the languages of the world*. The University of Chicago Press.
- Chelliah, S., & de Reuse, W. J. (2011). *Handbook of descriptive linguistic fieldwork*. Springer.
- Cheraghi, Z. & Karimi-Doostan, G. (2014). Classification of Persian verbs based on event and aspectual. *Journal of Language Research*. 2(4), 41-60. [In Persian]
- Cheung, J. (2017). Prospective in Pashto and the usage of wə- and ba/bə with sideviews on Persian bi- (and its predecessors). In A. Korn & I. Nevskaya (Eds.), *Prospective and proximative in Turkic, Iranian and beyond* (pp. 125-146). Reichert Verlag.
- Coghill, E. (2010). The grammaticalization of prospective aspect in a group of Neo-Aramaic dialects. *Diachronica*, 27, 359-410.
- Comrie, B. (1976). *Aspect*. Cambridge University Press.
- Croft, W. (2012). *Verbs: Aspect and causal structure*. Oxford University Press.
- Dabir Moghadam, M. (1997). Compound verb in Persian. *Iranian Journal of Linguistics*, 23, 31-46. [In Persian]
- Daneshpazhouh, F., Karimi-Dustan, G., Mohammad Ebrahimi, Z., & Roshan, B. (2013). The nature of verb lexical aspect and its relation to rā /rē non- active morpheme in Sorani Kurdish. *Journal of Linguistics and Khorasan Dialects*, 5(8), 53-80 [In Persian]
- Davari, S., & Naghzguy-Kohan, M. (2017). The grammaticalization of progressive aspect in Persian. In K. Hengeveld, H. Narrog and H. Olbertz (Eds.), *The grammaticalization of tense, aspect, modality and evidentiality: A functional perspective* (pp. 163-189). De Gruyter Mouton.
- Declerck, R. (2006). *The grammar of the English tense system: A comprehensive analysis*. De Gruyter Mouton.
- Dehghan, I. (1972). Dāštan as an auxiliary in contemporary Persian. *Archiv Orientalni*, 40, 198-205.
- Descles, J. P., & Guentcheva, Z. (2003). Comment determiner les significations du passe compose par une exploration contextuelle? *Langue Francaise*, 138, 48-60.
- Dowty, D. R. (1979). *Word meaning and Montague grammar*. Kluwer Academic Publisher.
- Filip, H. (2009). Aspectual class and aktionsart. In K. von Heusinger, C. Maienborn, and P. Portner (Eds.), *Semantics: An international handbook of natural language meaning* (vol. 2, pp. 1186-1217). De Gruyter Mouton.
- Frawly, W. (1999). *Linguistic semantics*. Routledge.

- Greenbaum, S., & Quirk, R. (1990). *A student's grammar of the English language*. Pearson English Language Teaching.
- Huddleston, R., & Pullum, G. K. (2002). *The Cambridge grammar of the English language*. Cambridge University Press.
- Jahan Panah, T. S. (1984). Telic and atelic verbs in modern Farsi. *Iranian Journal of Linguistics*, 2(1), 64-100. [In Persian]
- Johannsdottir, K. M. (2011). *Aspects of the progressive in English and Icelandic*. [Ph.D. dissertation]. University of British Columbia.
- Kanijo, P. S. (2019). *Aspectual classes of verbs in Nyamwezi*. [Ph.D. dissertation]. University of Gothenburg.
- Lazard, G. (1992). *A grammar of contemporary Persian*. Lyon.
- Lieber, R. (2009). *Introducing morphology*. Cambridge University Press.
- Mace, J. (2003). *Persian grammar: for reference and revision*. Routledge.
- Okati, F., & Sanchuli, A. (2018). The imperfect aspect in Persian based on the prototype theory. *Zabanpazhuhi*, 10(29), 219-241. [In Persian]
- Pavey, E. L. (2010). *The structure of language, An introduction to grammatical analysis*. Cambridge University Press.
- Peck, J., Lin, J., Sun, C. (2013). Aspectual classification of Mandarin Chinese verbs: A perspective of scale structure. *Language and Linguistics*, 14(4), 663-700.
- Quirk, R., Greenbaum, S., Leech, G., & Svartvik, J. (1985). *A comprehensive grammar of the English language*. Longman.
- Rafiei, A. (2017). Prospectivity in Persian and Azeri Turkish (Iran). In A. Korn & I. Nevskaya (Eds.), *Prospectivve and Proximative in Turkic, Iranian and beyond* (pp. 253-259). Reichert Verlag.
- Rahimifar, M., Rezai, V., & Motavalian, R. (2019). A functional-typological approach to perfect constructions in Persian. *Journal of Linguistics and Khorasan Dialects*, 1(11), 111-139. [In Persian]
- Rasekh Mahand, M. (2009). *Papers on syntax*. Nashr-e-Markaz. [In Persian]
- Rezai, V. (2012). The progressive aspect and its manifestation in Contemporary Persian. *Literary Arts*, 4(1), 79-92. [In Persian]
- Rezai, V. (2013). A syntactic and semantic investigation of static verbs in Persian. *Journal of Linguistics and Khorasan Dialects*, 7, 23-38. [In Persian]
- Rezai, V. (2014). Evidentiality in contemporary Persian. *Journal of Language Researches*, 1(5), 21-40. [In Persian]
- Rothstein, S. (2004). *Structuring events*. Blackwell Publishing.
- Ryle, G. (1984). *Concept of mind*. University of Chicago Press.
- Safa, P. (2001). Aspect and its functions in language. *Quarterly Modarres Human Sciences*. 5(23), 95-114. [In Persian]
- Smith, C. (1997). *The parameter of aspect*. Kluwer Academic Publishers.
- Vafaeian, G. (2018). *Progressive in use and contact: A descriptive, areal and typological study with special focus on selected Iranian languages*. [Ph.D. dissertation]. Stockholm University.
- Vahidian Kamyar, T. (1992). Punctual, durative and punctual-durative verbs. *Journal of Linguistics*, 9(2), 70-75. [In Persian]
- Van valin. (2005). *Exploring the syntax-semantics Interface*. Cambridge University Press.
- Van Valin, R. D., & Lapolla, R. J. (1997). *Syntax: Structure, meaning and function*. Cambridge University Press.
- Vendler, Z. (1967). Verbs and times. *The Philosophical Review*, 66, 143-160.
- Windführ, G. & Perry, J. R. (2009). Persian and Tajik. In G. Windführ (Ed.), *The Iranian languages* (pp. 416-545). Routledge.